Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3538

2026 7 22

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė

Strateginė standartizacija siekiant stipresnės bendrosios rinkos

(nuomonė savo iniciatyva)

(C/2026/3538)

Pranešėjas **Angelo PAGLIARA**

Patarėja	Silvia BORELLI (pranešėjo)
Plenarinės asamblėjos sprendimas	2026 2 19
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnio 2 dalis
Atsakingas skyrius	Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius
Priimta skyriuje	2026 4 15
Priimta plenarinėje sesijoje	2026 4 29
Plenarinė sesija Nr.	605
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	184 / 0 / 7

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) pabrėžia, kad esminis veiksnys Europos standartizacijos sistemos legitimumui ir veiksmingumui yra įtraukumas, todėl ragina stiprinti MVĮ, profesinių sąjungų ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą, įskaitant tinkamą finansinę paramą ir geresnes galimybes dalyvauti standartizacijos veikloje, kartu didinant sistemos veiksmingumą ir užtikrinant jos finansinį tvarumą nacionaliniu lygmeniu.

1.2. EESRK ragina Europos Komisiją, atliekant būsimą Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 ([1]) peržiūrą, aiškiai patvirtinti, kad Europos standartizacija privalo ir toliau būti techninė priemonė, kuria remiami ES teisės aktai, tačiau ja neturi būti sprendžiami klausimai, kurie priskirtini socialiniam dialogui, vedamam Europos, nacionaliniu, sektorių, regionų (provincijų ar vietos), įmonių ir įstaigų lygmenimis ([2]).

1.3. EESRK rekomenduoja peržiūrėtame reglamente nustatyti aiškų *nesikišimo principą,* siekiant užtikrinti, kad standartais nebūtų nei reglamentuojami, nei netiesiogiai paveikiami su socialiniu dialogu susiję klausimai ([3]).

1.4. EESRK ragina nustatyti visų Europos Komisijos standartizacijos prašymų *ex ante* vertinimo mechanizmą, kad prieš pradedant standartizacijos procesą būtų galima patikrinti standartų apimtį ir galimą poveikį pagrindinėms teisėms, socialinės teisės aktams ir socialinių partnerių prerogatyvoms.

([1]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

([2]) Žr. 2025 m. birželio 27 d. Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos verslo konfederacijos (*Business Europe*), Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos (*SMEunited*), Europos visuotinės svarbos paslaugų asociacijos (*SGI Europe*) pasirašytą bendrą raštą *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*.

([3]) Žr. 2025 m. birželio 27 d. Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos verslo konfederacijos (*Business Europe*), Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos (*SMEunited*), Europos visuotinės svarbos paslaugų asociacijos (*SGI Europe*) pasirašytą bendrą raštą *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*.

1.5. EESRK ragina užtikrinti didesnį Europos standartizacijos sistemos skaidrumą ir prieinamumą, įskaitant geresnes galimybes visuomenei susipažinti su darniaisiais standartais ir aiškesnę informaciją apie techninių komitetų sudėtį ir veikimą. Taip turi būti užtikrintas sistemos skaidrumas, finansinis tvarumas ir Europos standartizacijos organizacijų (ESO) intelektinės nuosavybės teisių apsauga.

1.6. EESRK pabrėžia, kad reikia geriau koordinuoti ES poziciją tarptautinėse standartizacijos institucijose, siekiant užtikrinti, kad pasauliniai standartai ir toliau derėtų su ES teisės aktais, politikos tikslais ir aukšto lygio apsauga.

1.7. EESRK ragina Europos Komisiją užtikrinti visapusišką prieinamumą asmenims su negalia dalyvauti Europos ir nacionalinių standartizacijos institucijų veikloje, įskaitant procedūras, medžiagas, infrastruktūrą ir IRT sistemas, laikantis Direktyvos (ES) 2019/882 ([4]), kartu išlaikant Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 III priedo vientisumą ir sudėtį.

1.8. EESRK pabrėžia, kad Europos standartizacija turi ir toliau būti pagrindinė priemonė bendrajai rinkai, pramonės konkurencingumui ir ES atviram strateginiam savarankiškumui didinti. Atliekant peržiūrą reikėtų užtikrinti, kad sistema ir toliau būtų orientuojama į pramonę, kartu garantuojant veiksmingą socialinių ir visuomeninių suinteresuotųjų subjektų ir MVĮ dalyvavimą taikant supaprastintas procedūras, stiprinant gebėjimus ir didinant atstovavimą techniniuose komitetuose. Standartai gali suteikti ypatingų ekonominių galimybių MVĮ ir visai bendrajai rinkai – ne tik kaip esminės atitikties užtikrinimo priemonės, bet ir kaip investicija į augimą.

2. **Aplinkybės**

2.1. Šia nuomone savo iniciatyva siekiama aktyviai prisidėti prie būsimos ES standartizacijos sistemos peržiūros, apie kurią paskelbė Europos Komisija, numatanti pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto 2026 m. trečiąjį ketvirtį. EESRK mano, kad ši peržiūra yra savalaikė galimybė stiprinti bendrąją rinką ir ES atvirą strateginį savarankiškumą, kartu užtikrinant, kad standartizacija išliktų patikima, skaidri ir įtrauki techninė priemonė.

2.2. Standartais reikėtų toliau remti Europos konkurencingumą ir inovacijas, ypač MVĮ, kartu visapusiškai laikantis ES vertybių, Sąjungos *acquis* ir institucinės socialinio dialogo struktūros. Be to, kūrimo ir taikymo standartai turėtų padėti užtikrinti aukštą darbuotojų, vartotojų ir aplinkos apsaugos lygį.

2.3. Standartai vis labiau formuoja pramonės konkurencingumą, didina Europos vertės grandinių atsparumą ir daro įtaką darbo organizavimui. Kadangi standartai vis stipriau veikia darbo organizavimą, skaitmeninių technologijų diegimą bei žmogaus ir mašinos sąveiką, juos rengiant reikia tinkamai įvertinti galimą jų poveikį darbo sąlygoms, darbuotojų saugai ir įgūdžiams, vartotojams, aplinkai ir MVĮ ištekliams bei įgūdžiams.

2.4. Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 vertinime (SWD(2025) 170 *final*) Europos Komisija pabrėžia, kad nuo reglamento įsigaliojimo datos Europos standartizacijos aplinka labai pasikeitė. Dėl pasikeitusių geopolitinių aplinkybių, su žaliąja ir skaitmenine pertvarka susijusios sparčios technologinės plėtros ir poreikio gerinti švietimą bei įgūdžius standartizacijos srityje kyla naujų iššūkių. Atsižvelgdama į tai, Europos Komisija pabrėžia, kad reglamente turi būti visapusiškai išnaudojamas strateginis Europos standartų potencialas, siekiant remti atsparią, žaliąją ir skaitmeninę bendrąją rinką ir sudaryti sąlygas ES susigrąžinti pasaulinės lyderės poziciją standartizacijos procesuose. Tai taip pat suponuoja būtinybę atitinkamais atvejais stiprinti pilietinės visuomenės organizacijoms, profesinėms sąjungoms ir MVĮ atstovaujančių suinteresuotųjų subjektų gebėjimus veiksmingai dalyvauti standartizacijos procesuose.

([4]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

3. **Bendrosios pastabos. Europos standartizacijos procese kylantys iššūkiai**

3.1. Per pastaruosius du dešimtmečius nacionalinės, Europos ir tarptautinės standartizacijos sistemos tapo vis labiau integruota ekosistema (apimančia nacionalines, Europos ir tarptautines standartizacijos institucijas). Dėl to įvyko esminis pokytis – Europos standartai vis dažniau inicijuojami tarptautiniu lygmeniu. Tokiomis aplinkybėmis Europos standartų atžvilgiu kyla naujų iššūkių, be kita ko, „strateginio savarankiškumo“ ir iniciatyvos „Pagaminta Europoje“ požiūriu. Stiprinant Europos lyderystę tarptautiniu lygmeniu bus užtikrinta Europos interesų apsauga.

3.1.1. EESRK nurodo keletą struktūrinių problemų, kurias reikėtų spręsti norint stiprinti bendrąją rinką ir didinti Europos standartizacijos sistemos legitimumą ir veiksmingumą.

3.1.2. Reikia didinti savalaikiškumą ir nuspėjamumą, mažinant vėlavimus visoje grandinėje – nuo Europos Komisijos prašymų iki dokumentų rengimo, vertinimo ir skelbimo, kartu užtikrinant visų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, bendro sutarimo siekimą ir techninę kokybę. Vienas iš realių būdų padidinti sistemos spartą ir reagavimo gebą – dar iki standartizacijos darbų pradžios suderinti darbo krūvį su turimais žmogiškaisiais ir administraciniais ištekliais, įskaitant ekspertų ir sekretoriato paslaugas. Taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę paspartinti darniųjų standartų skelbimą, nustatant skaidrias ir privalomas procedūras su aiškiais vertinimo terminais bei kriterijais ir užtikrinant glaudesnį darniųjų standartų konsultantų ir techninių ekspertų keitimąsi informacija.

3.1.3. Būtina užtikrinti darniųjų standartų teisinę ir techninę kokybę, kad standartai visiškai atitiktų įgaliojimus ir ES teisinius reikalavimus, taip apribojant atmetimo, peržiūros ir bylinėjimosi atvejus. Šiuo kokybės reikalavimu taip pat reikėtų užtikrinti, kad standartais būtų padedama pasiekti aukštą suinteresuotųjų subjektų, kuriems atstovauja III priede nurodytos organizacijos, interesų apsaugos lygį.

3.1.4. Esminiai dalykai tebėra įtraukumas ir subalansuotas dalyvavimas. Todėl, siekiant didinti standartų legitimumą ir taikymą, tiek Europos, tiek nacionalinėse standartizacijos institucijose turėtų būti skatinamas MVĮ ir visuomeninių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant profesines sąjungas, vartotojus ir aplinkos srities suinteresuotuosius subjektus, dalyvavimas.

3.1.5. Atsižvelgiant į darniųjų ir nesuderintų standartų svarbą, turi būti užtikrintas skaidrumas ir prieinamumas.

3.1.6. Privaloma tobulinti valdymo tvarką ir paskatas, kad būtų užtikrinta atskaitomybė ir reagavimas į politinius prioritetus, ypač sparčiai kintančiuose žaliuosiuose ir skaitmeniniuose sektoriuose.

3.1.7. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti tiems standartams, kurie taikomi besiformuojančioms technologijoms, pavyzdžiui, dirbtiniam intelektui, skaitmeninėms platformoms ir pažangiajam automatizavimui, nes tai gali iš esmės pakeisti darbo organizavimą bei žmogaus ir mašinos sąveiką.

3.1.8. Atliekant peržiūrą būtina apsaugoti socialinį dialogą, vedamą Europos ir nacionaliniu lygmenimis. Standartais neturi būti sprendžiami klausimai, kuriems galėtų būti taikomas socialinio dialogas. Šiam principui visiškai pritaria Europos socialiniai partneriai ir jis grindžiamas ES sutartimis ([5]).

4. **Siūlomos teisėkūros kryptys**

4.1. Reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 taikomas tik standartams, kurie skirti „Sąjungos teisės aktams bei politikai remti“. Greta jų esama tam tikrų (nacionalinių, Europos ir (arba) tarptautinių) nesuderintų standartų, kurie tiesiogiai nurodomi Europos teisės aktuose, taip pat nežinomas skaičius (nacionalinių, Europos ir (arba) tarptautinių) nesuderintų standartų, kurie tampa nacionalinio reglamentavimo dalimi. Šie du standartų rinkiniai, kurie papildo aiškiai apibrėžtą darniųjų standartų rinkinį, vis dar yra menkai žinomi. Dėl šios priežasties standartizacijos ir standartų poveikis bendrajai rinkai yra daug didesnis, nei šiuo metu pripažįstama.

([5]) Žr. 2025 m. birželio 27 d. Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos verslo konfederacijos (*Business Europe*), Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos (*SMEunited*), Europos visuotinės svarbos paslaugų asociacijos (*SGI Europe*) pasirašytą bendrą raštą *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*.

4.2. Todėl Europos Komisija turėtų parengti priemones standartizacijos institucijų parengtų nesuderintų standartų poveikiui įvertinti. Šie standartai tikrai daro poveikį vidaus rinkai ir formuoja įmonių elgesį joje. Be to, keliuose ES teisės aktuose daroma nuoroda į nesuderintus standartus ir kai kuriais atvejais numatomas privalomas jų taikymas.

4.3. EESRK pritaria principui, kad standartizacija privalo ir toliau būti techninis procesas ir neturėtų reguliuoti klausimų, susijusių su socialiniu dialogu ir kolektyvinėmis derybomis, pavyzdžiui, darbo sąlygų, darbuotojų teisių ir personalo valdymo. Europos Komisija turėtų parengti gaires, kuriose būtų nustatytas aiškus nesikišimo principas, paaiškinant, kad standartai jokiu būdu nedaro poveikio naudojimuisi valstybių narių ir Sąjungos lygmeniu pripažintomis pagrindinėmis teisėmis ir neveikia teisės derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, jas sudaryti ir užtikrinti jų vykdymą, nei klausimų, kuriuos apima socialinis dialogas, vedamas ES ir nacionaliniu lygmenimis.

4.4. EESRK pakartoja, kad savanoriška techninė standartizacija negali ir neturi kištis į sritis, kurios teisės aktais yra priskirtos reglamentuojamosioms profesijoms. Konkrečiai, techniniais standartais negalima reglamentuoti tam tikrai profesijai priskirtos profesinės veiklos, teisės ja užsiimti reikalavimų, profesinių įgūdžių ar etikos standartų, nes tai ir toliau priklauso išskirtinei teisės aktų leidėjų ir profesijų reglamentavimo atsakomybės sričiai.

4.5. Turėtų būti reikalaujama atlikti kiekvieno standartizacijos pasiūlymo *ex ante* apimties vertinimą, kad būtų nustatyta bet kokia rizika, kad tai dubliuosis su socialiniu dialogu, pagrindinėmis teisėmis, socialinės teisės aktais ir sritimis, kurios įstatymiškai priskiriamos reglamentuojamosioms profesijoms. Todėl kiekviename standartizacijos prašyme reikėtų nurodyti, ar – ir kokiu mastu – jis daro poveikį šioms sritims. Jeigu nustatoma rizika, Europos Komisija, standartizacijos institucijos ir jų techniniai komitetai turėtų teikti pirmenybę alternatyvioms priemonėms.

4.6. Europos ir nacionalinės standartizacijos institucijos, taip pat jose įsteigti techniniai komitetai privalo užtikrinti subalansuotą vartotojų ir pilietinės visuomenės organizacijų, aplinkos srities suinteresuotųjų subjektų, profesinių sąjungų ir MVĮ dalyvavimą. Kad jų dalyvavimas tikrai būtų prasmingas, standartizacijos institucijos turėtų kiek įmanoma pašalinti finansines ir administracines kliūtis, suteikdamos pilietinės visuomenės organizacijoms, profesinėms sąjungoms ir MVĮ laisvą prieigą prie standartizacijos veiklos ir galimybę joje dalyvauti. Taip pat būtina sudaryti vienodas galimybes asmenims su negalia. Be to, šioms organizacijoms turėtų būti suteikti pakankami finansiniai ištekliai, gebėjimų stiprinimo programos ir mokymai apie standartizaciją, kad būtų sustiprinta jų techninė kompetencija tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmenimis. Šiuo tikslu turėtų būti įdiegti mechanizmai, pagal kuriuos III priede nurodytoms organizacijoms būtų perskirstomi mokesčiai, sumokėti už dalyvavimą standartizacijos institucijų veikloje.

4.7. EESRK pabrėžia, kad Europos standartizacija turi ir toliau būti pagrindinė priemonė bendrajai rinkai, pramonės konkurencingumui ir ES atviram strateginiam savarankiškumui didinti. Atliekant peržiūrą turėtų būti užtikrintas veiksmingas MVĮ dalyvavimas taikant supaprastintas procedūras, stiprinant gebėjimus ir didinant atstovavimą techniniuose komitetuose. Standartai gali suteikti ypatingų ekonominių galimybių MVĮ ir visai bendrajai rinkai – ne tik kaip esminės atitikties užtikrinimo priemonės, bet ir kaip investicija į augimą.

4.8. EESRK pasisako už standartizacijos procedūrų skaidrumą. Europos ir nacionalinio lygmens standartizacijos institucijų techninių komitetų sudėtis turėtų būti skelbiama jų interneto svetainėse.

4.9. Kadangi standartų vaidmuo didėja, neribojama ir nemokama prieiga tampa teisinės valstybės ir skaidrumo klausimu. EESRK rekomenduoja užtikrinti bent jau paprastai, nemokamai, tik skaitymo formatu ir be kliūčių suteikiamą prieigą prie standartų ir aiškiai apibrėžti atsakomybę už jų prieinamumo visuomenei garantavimą. Kartu turėtų būti užtikrintas sistemos finansinis tvarumas ir intelektinės nuosavybės teisių apsauga.

4.10. ES turėtų peržiūrėti savo tarptautinę standartizacijos strategiją, ypač Tarptautinėje standartizacijos organizacijoje (ISO) ir Tarptautinėje elektrotechnikos komisijoje (IEC), įsitikindama, kad tarptautiniais standartais nebūtų sumažinta ES saugos, sveikatos ir tvarumo sistema. Tai turėtų apimti užtikrinimą, kad tarptautiniai standartai atitiktų tarptautiniu mastu pripažintus darbo standartus ir profesinės saugos ir sveikatos apsaugą. ES taip pat turėtų neleisti be apsaugos priemonių bendrojoje rinkoje taikyti jos vertybių ir teisės aktų neatitinkančių standartų. Siekiant sumažinti šią riziką, reglamente turėtų būti nustatyta, kad produktas ar paslauga vidaus rinkoje gali būti siūlomi tik tuo atveju, jei jie atitinka standartus, kuriuos parengė, balsuodamos patvirtino ir paskelbė standartizacijos institucijos, laikydamosi ES standartizacijos reglamento.

5. **Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 peržiūros gairės**

5.1. EESRK pabrėžia, kad darnieji standartai turėtų padėti techniškai įgyvendinti teisės aktus ir negali tapti reguliavimo priemone. Darnieji standartai neturi pakeisti socialinės teisės aktų ir kolektyvinių sutarčių, jiems pakenkti ar į juos kištis. Todėl Europos Komisija, pateikdama prašymą dėl vieno ar daugiau Europos standartų, neturėtų daryti poveikio nei teisei derėtis dėl kolektyvinių sutarčių, jas sudaryti ir užtikrinti jų vykdymą, nei teisei imtis kolektyvinių veiksmų, ir neturėtų kištis į klausimus, kurie yra reguliuojami vedant socialinį dialogą Europos ar nacionaliniu lygmeniu.

5.2. Siekiant išsaugoti techninį darniųjų standartų pobūdį, į kiekvieną Europos Komisijos prašymą dėl darniojo standarto turėtų būti įtrauktas vertinimas, ar jis daro poveikį socialiniam dialogui, pagrindinėms teisėms ar socialinės teisės aktams. Tada šį vertinimą turėtų peržiūrėti pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnį įsteigtas komitetas. Jis turėtų informuoti III priede išvardytas organizacijas ir suteikti joms galimybę pateikti nuomonę dėl Europos Komisijos prašymo apimties.

5.3. Ypatingos svarbos politikos srityse (pavyzdžiui, Europos gynybos), kurių reguliavimas turėtų būti apsaugomas nuo išorės įtakos ir kuriose turėtų būti griežtai įgyvendinamas Europos strateginis savarankiškumas, Europos Komisija privalo turėti galimybę apibrėžti bendras specifikacijas, o ne prašyti Europos standartizacijos institucijų parengti Europos standartus. Rengdama bendrąsias specifikacijas Europos Komisija turi užtikrinti, kad dalyvautų visi atitinkami suinteresuotieji subjektai.

5.4. Kokybė turėtų išlikti svarbesnė už spartą. Nors procedūras privaloma racionalizuoti jas skaitmenizuojant ir geriau planuojant, trumpesni terminai neturi neigiamai paveikti kruopščių svarstymų, būtinų su įvairių sričių ES politika ir vertybėmis suderintiems kokybiškiems standartams parengti. Todėl sparta neturėtų būti skatinama įtraukumo ir bendro sutarimo sąskaita. Be to, standartais, kurie daro poveikį darbo vietos įrangai, skaitmeninėms sistemoms ar žmogaus ir mašinos sąveikai, turėtų būti užtikrinama, kad jau nuo projektavimo etapo būtų visapusiškai integruoti profesinės saugos, sveikatos ir ergonomikos aspektai.

5.5. Įtraukumas turi būti laikomas legitimumo sąlyga, užtikrinant subalansuotą pramonės, įskaitant MVĮ, vartotojų ir pilietinės visuomenės organizacijų, aplinkos srities suinteresuotųjų subjektų ir profesinių sąjungų dalyvavimą ir paremiant jį pakankamais ištekliais. Todėl reikėtų padidinti finansinę paramą III priede nurodytoms organizacijoms ir užtikrinti bei išlaikyti šių organizacijų vaidmenį. Kad veiktų būtina demokratinė stabdžių ir atsvarų sistema ir būtų propaguojamos ES vertybės, būtina apsaugoti esminį sistemos veiksnį – Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijas. Reikia užtikrinti, kad tarptautiniu mastu sukurti standartai, kurie bus perimti kaip Europos standartai, neprieštarautų ES tikslams ir nesilpnintų ES politikos ar teisės aktų.

5.6. Siekiant veiksmingo įtraukumo ir standartizacijos sistemos legitimumo, reikėtų iš dalies pakeisti reglamento 6 straipsnio 1 dalį („MVĮ prieiga prie standartų“). Dabar šią dalį sudaro nebaigtinis, neprivalomas sąrašas, kuriame išvardijamos priemonės, kurių nacionalinės standartizacijos institucijos gali imtis siekdamos remti MVĮ įtraukumą, prieinamumą ir veiksmingą dalyvavimą standartizacijos procese nacionaliniu lygmeniu. Praktiškai, taikant 6 straipsnio 1 dalies nuostatas, MVĮ dalyvavimo sąlygos skirtingose valstybėse narėse tapo nevienodos. Dabartinis priemonių sąrašas ir visos jo nuostatos turėtų būti privalomi tiek MVĮ, tiek vartotojų organizacijoms, aplinkos srities suinteresuotiesiems subjektams ir profesinėms sąjungoms. Be to, turėtų būti užtikrintas ir išlaikytas šių suinteresuotųjų subjektų kategorijų vaidmuo Europos lygmeniu, pasinaudojant III priede nurodytų organizacijų vaidmeniu.

5.7. Atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką ([6]), EESRK rekomenduoja per prieinamą interneto portalą užtikrinti bent jau paprastai, nemokamai, tik skaitymo formatu ir be kliūčių suteikiamą prieigą prie standartų ir aiškiai apibrėžti atsakomybę už jų prieinamumo visuomenei garantavimą, kartu išsaugant sistemos finansinį tvarumą ir Europos standartizacijos organizacijų vykdomą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą.

5.8. Standartizacija turėtų padėti pasiekti tvarų konkurencingumą, skatinant inovacijas, našumą ir atsparumą, kartu integruojant saugos, sveikatos ir aplinkos klausimus.

5.9. EESRK ragina peržiūrėtame reglamente nustatyti reikalavimą, kad tais atvejais, kai standartizacijos institucijos rengia, balsuodamos tvirtina ir skelbia standartus, kurie tampa Europos darniaisiais standartais, jos privalėtų laikytis Europos standartizacijos reglamento.

([6]) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, C-588/21 P (*Malamud*); C-160/20; C-613/14 (*James Elliott*).

5.10. Stebėseną ir atskaitomybę reikia stiprinti nustatant aiškius terminų, kokybės, įtraukumo ir poveikio rodiklius, o prireikus – ir taisomuosius mechanizmus. Šiuo atžvilgiu nacionalinio lygmens priemones būtų galima įgyvendinti iš dalies pakeičiant reglamento 6 straipsnio 3 dalį, įpareigojant nacionalines standartizacijos institucijas rinkti ir teikti duomenis apie suinteresuotųjų subjektų prieigą prie standartizacijos proceso ir jų dalyvavimą šioje veikloje nacionaliniu lygmeniu.

Briuselis, 2026 m. balandžio 29 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Séamus BOLAND